

چکیده

سبک‌های فرزندپروری و جو عاطفی حاکم بر خانواده بسیاری از رفتارهای فرزندان را تحت تاثیر قرار می‌دهد که از آن جمله پرخاشگری و توانایی تنظیم هیجان است. هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه سبک‌های فرزند پروری والدین و جو عاطفی خانواده با پرخاشگری و تنظیم شناختی هیجان در دانش آموزان بود. روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانش آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهرستان رشت، در نیم‌سال دوم سال تحصیلی ۹۷-۹۶ به تعداد ۵۲۱۴ نفر بود که از این بین با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی چند مرحله‌ای و با توجه به جدول مورگان و شرایط ورود و خروج پژوهش تعداد ۳۵۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب و پرسشنامه‌های شیوه‌های فرزند پروری بامریند (۱۹۷۳)، جو عاطفی خانواده هیل برن و بی (۱۹۶۴)، پرخاشگری اهواز (زاهدی و نجاریان، ۱۳۷۶)، و تنظیم شناختی هیجان گروس و جان (۲۰۰۳) را تکمیل کردند. داده‌های به دست آمده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌های پژوهش نشان داد سبک‌های فرزندپروری سهل‌گیرانه و استبدادی والدین با پرخاشگری رابطه مثبت و با تنظیم شناختی هیجان رابطه منفی و معنادار وجود دارد ($P < 0/01$). همچنین، بین سبک فرزندپروری اطمینان بخش والدین و جو عاطفی خانواده با پرخاشگری رابطه منفی و با تنظیم شناختی هیجان رابطه مثبت و معنادار وجود دارد ($P < 0/01$). نتایج تحلیل رگرسیون نیز نشان داد متغیرهای نوازش، هدیه دادن، محبت، تجربه مشترک، سبک فرزندپروری اطمینان بخش، احساس امنیت به صورت منفی و در مجموع ۴۲ درصد پرخاشگری دانش آموزان را پیش بینی می‌کنند ($R^2 = 0/420$). همچنین، متغیرهای سبک فرزندپروری اطمینان بخش، تشویق کردن، اعتماد، محبت و احساس امنیت به صورت مثبت؛ و سبک فرزندپروری استبدادی به صورت منفی و در مجموع ۴۶ درصد تنظیم شناختی هیجان دانش آموزان را پیش بینی می‌کنند ($R^2 = 0/458$). بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت سبک‌های فرزندپروری و جو عاطفی خانواده با پرخاشگری و تنظیم شناختی هیجان رابطه داشته و تا حدودی قادر به پیش‌بینی معنی‌دار آنها هستند.

کلید واژه‌ها: فرزند پروری، جو عاطفی خانواده، پرخاشگری، تنظیم هیجان، دانش آموزان